

Ebre

Reportatge. Ahir es va presentar a Mas de Barberans la recerca sobre aquest fenòmen de fa 60 anys als territoris de cruïlla del Sénia

Familiars acomiadant-se dels emigrants després de la gelada de 1956, a la carretera de Sant Jordi. FOTO: JOAN FERRERES

MEMÒRIA GLAÇADA: LA GELADA DEL 56

J. J. BUJ
MAS DE BARBERANS

El Museu de la Pauma i el Centre d'Estudis lo Lliscó de Mas de Barberans van presentar ahir els resultats de la recerca que sobre la gelada de 1956 ha realitzat el grup de treball Terres de Cruïlla, coordinat pel Centre d'Estudis Seniençs.

El treball de recerca pretén recollir i analitzar les conseqüències que va tenir aquest fenomen meteorològic, que tant va marcar la història del territori comprés a

banda i banda del riu Sénia, i quina és la memòria que encara se'n conserva.

Tota aquesta informació s'ha plasmat en l'exposició titulada 'Memòria glaçada. La gelada de 1956', que s'inaugurà ahir dissabte, i en el catàleg de la mostra, que també es donà a conèixer en la presentació. La mostra itinerant es completa amb un seguit de tallers per treballar-ne els continguts i recollir nous documents i materials. El taller a Mas de Barberans s'ha programat per al dimarts 19 de desembre i l'exposi-

ció es pot visitar al Museu de la Pauma fins al dia 3 de gener de 2018.

Per fer l'estudi, les dotze entitats participants de les dues bandes del riu Sénia han realitzat 114 enquestes a veïns de diverses generacions de les comarques del Maestrat, els Ports, el Matarranya, el Montsià, la Plana Alta i la Terra Alta. La documentalista Eva Garcia, encarregada de fer el buidatge de les respostes, suggereix llegir els textos, «perquè xalareu! Hi ha paraules sàvies dels grans de les nostres terres».

La modista Elisa López Sabaté (nascuda a Mas de Barberans el 1939), present a l'acte d'ahir, recordà que durant aquesta greu gelada «hi havia canelobres d'aigua a tot arreu que xorrava una mica d'aigua. Posàvem gots d'aigua al balcó, com que no hi havia termòmetres, i cada dia tiràvem aigua i el gel cada dia era més doble».

Aquest recull de la memòria col·lectiva sobre la gelada, tant de persones que la van viure en primera persona com de persones que n'han sentit a parlar, s'ha completat amb un recull gràfic i documental, d'arxius i d'hemeroteca. Aquesta documentació permet visualitzar els efectes d'aquest episodi meteorològic, tant els dies en què va tenir lloc, com en els mesos i anys posteriors, així com les conseqüències en tots els camps: en la vida quotidiana, en les activitats laborals, en els esdeveniments socials i festius, en les migracions cap a altres indrets, sobretot a Barcelona, el Maresme i França, etcètera.

El grup Terres de Cruïlla ja va fer una presentació prèvia, només de la recerca i l'exposició sobre la gelada de 1956, en el marc de la XIV Trobada d'entitats i associacions culturals de l'antiga diòcesi de Tortosa, celebrada el 25 de novembre a Pena-roja de Tastavins.

El pròxim mes de gener, el projecte es presentarà per primera vegada al País Valencià, en concret a Cervera del Maestrat, després seguiria la itinerància per Catalunya.

La recerca ha comptat amb el suport de l'Institut Ramon Muntaner i del Campus Extens de la URV a la Sénia, del Programa d'Extensió Universitària Patrimoni de la Universitat Jaume I de Castelló de la Plana i dels ajuntaments dels municipis als quals pertanyen les entitats participants.